

Vilniaus Universiteto
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ INSTITUTAS

TARYBOS VIRTUALAUS POSĖDŽIO
PROTOKOLAS

2017-11-30 Nr. T-2017-21

Posėdžio pirmininkas: VU TSPMI Tarybos pirmininkas prof. dr. Gediminas Vitkus.

Posėdžio sekretorė: VU TSPMI administratorė Indrė Jovaišytė.

Dalyvavo: Justinas Dementavičius, Viktorija Gailiūtė, Liutauras Gudžinskas, Dovilė Jakniūnaitė, Tomas Janeliūnas, Gintas Karalius, Vygantė Mizgerytė, Vitalis Nakrošis, Nerija Putinaitė, Ainė Ramonaitė, Deividas Šlekys, Mintarė Varanavičiūtė, Inga Vinogradnaitė, Gediminas Vitkus.

1. SVARSTYTA. Dėl kandidatūrų LMA studentų mokslinių darbų konkursui ir LMA jaunųjų mokslininkų ir doktorantų konkursui

LMA studentų mokslinių darbų konkursui pasiūlyta teikti šiuos darbus:

1. Rasos Bortkevičiūtės bakalauro darbą „Lietuvos muziejų valdymas: kelias „atsinaujinusio“ muziejaus link“
2. Aurimo Luko Piečiukaičio bakalauro darbą „Kokia „Alternatyva Vokietijai“?: Naujosios Vokietijos dešinės kolektyvinės atminties tendencijos“

Darbai atrinkti atsižvelgiant į konkurso nuostatuose suformuluotus vertinimo kriterijus: originalumą, kompleksiskumą, baigtumą, praktinę vertę, taip pat autoriaus mokslines publikacijas Lietuvos ir užsienio žurnaluose.

Rasos Bortkevičiūtės bakalauro darbas „Lietuvos muziejų valdymas: kelias „atsinaujinusio“ muziejaus link“

Pasaulyje vis labiau plintant šiuolaikinio, naujojo viešojo valdymo principų taikymu pasižymintį muziejaus koncepcijai, šių idėjų paplitimas Lietuvos muziejuose nėra žinomas. Nors vienas sektoriaus veiklą reglamentuojančių dokumentų – Muziejų plėtros strateginės kryptys 2015 – 2020 m. – įtvirtina naujojo viešojo valdymo priemonių taikymą ir šiuolaikinio muziejaus kūrimą, pastaraisiais metais atliktos Lietuvos gyventojų apklausos atskleidžia mažėjančią šių institucijų lankytojų skaičių. Bakalauro darbe „Lietuvos muziejų valdymas: kelias „atsinaujinusio“ muziejaus link“ derinamos muziejų veiklos ir viešojo administravimo teorijos: remiantis pateikta šiuolaikinio muziejaus samprata, siekiama išsiaiškinti naujojo viešojo valdymo priemonių paplitimą Lietuvos muziejuose, nustatyti esmines jų (ne)taikymą lemiančias priežastis ir pasiūlyti praktines rekomendacijas muziejų valdymo tobulinimui. Pasirinkta muziejų valdymo problematika bei viešojo valdymo teorijų taikymas Lietuvoje – itin menkai analizuoti, o muziejų vidaus valdymo tyrimai dažniau pasižymi aprašomuoju pobūdžiu. Darbe naudojamas mišrus tyrimo metodas, apimantis mokslinės literatūros ir teisės aktų analizę, kiekybinį bei kokybinį tyrimus. Duomenų patikimumą ir išvadų pagrįstumą užtikrina trianguliacijos principo taikymas: duomenys ne tik papildo vieni kitus, bet ir gali būti naudojami kaip pagrindas būsiesiems tyrimams.

Vertinant praktinį aspektą, darbe atskleidžiamos Lietuvos muziejų valdymo tendencijos, Lietuvoje taikomi muziejų valdymo įrankiai lyginami su teorijoje numatytais siekiais. Tyrimo metu gauti rezultatai atskleidžia pagrindines problemas, su kuriomis susiduriama siekiant taikyti šiuolaikinio muziejų valdymo priemones: nefunkcionuojantis paskatų mechanizmas, poreikių neatitinkantis LR muziejų įstatymas, itin

didelis muziejų vadovų vaidmuo ir tiek muziejų vidaus, tiek sektoriaus valdyme išgalėjęs hierarchinis valdymas. Nors pabrėžiama, jog muziejų „atsinaujinimas“ jau yra prasidėjęs, tyrimo išvadų pagrindu siūlomos preliminarios rekomendacijos sėkmingesniau naujojo viešojo valdymo priemonių diegimui bei muziejų vidaus ir sektoriaus valdymo tobulinimui.

Bakaluro darbo pagrindu parengtas straipsnis buvo recenzuotas ir priimtas publikuoti moksliniame leidinyje „Politologija“. Rasa Bortkevičiūtės tyrimo „Saulėlydžio komisijų rekomendacijų poveikis Lietuvos viešojo valdymo politikai 1999-2016“ paraiška taip pat sėkmingai praėjo LMT atranką ir ją įgyvendinant šiuo metu studentė atlieka mokslinį tyrimą.

Aurimo Luko Piečiukaičio bakalauro darbas „Kokia „Alternatyva Vokietijai“?: Naujosios Vokietijos dešinės kolektyvinės atminties tendencijos“

Aurimo Luko Piečiukaičio bakalauro darbas nagrinėja svarbų ir visai šviežią reiškinį – dešinėsios partijos „Alternatyva Vokietijai“/ AfD atsiradimą sisteminėje Vokietijos politikoje jos formuojamos ir transliuojamos kolektyvinės atminties, pirmiausia Antrojo pasaulinio karo atminties, požiūriu. T.y. keliamas klausimas – kokia ji ir koks jos santykis su dominuojančiomis Antrojo pasaulinio karo atminties formomis. Tam pasitelkiamas kolektyvinės atminties tyrimų (nuo Halbwachso iki Assmannų ir Olicko) rėmas, o dėmesys kreipiamas pirmiausia į dabar vykstantį APK komunikacinės atminties nykimą ir į su juo laike sutampančius politinius procesus po Vokietijos susivienijimo, kai tampa įmanoma Antrojo pasaulinio karo atminties revizija. Remiantis pusiau struktūruotais kokybiniais interviu, atliktais Berlyne, darbas parodo, kad AfD narių alternatyvios, nors ir nevieningos, kolektyvinės atminties formos atsiremia į šeimos komunikacinės atminties likučius.

LMA jaunųjų mokslininkų ir doktorantų darbų konkursui pasiūlyta teikti šiuos darbus:

1. Konstantino Andrijausko monografiją „Kinijos, Indijos ir Rusijos susidūrimas Eurazijos civilizacinėse erdvėse“
2. Vytauto Kuokščio straipsnių rinkinį, tema „Baltijos šalių patirtis per 2008-10 krizę: reakcijos ir (skirtingos) sėkmės aiškinimas“

Darbai atrinkti atsižvelgiant į konkurso nuostatuose suformuluotus vertinimo kriterijus: originalumą, kompleksiskumą, baigtumą, praktinę vertę, taip pat autoriaus mokslines publikacijas Lietuvos ir užsienio žurnaluose.

Konstantino Andrijausko monografija „Kinijos, Indijos ir Rusijos susidūrimas Eurazijos civilizacinėse erdvėse“

Monografija „Kinijos, Indijos ir Rusijos susidūrimas Eurazijos civilizacinėse erdvėse“ yra pirmoji Lietuvoje bei tarptautiniu atžvilgiu kokybiškai nauja dabartiniams Kinijos, Indijos ir Rusijos tarpusavio santykiams, jų viršvalstybinėms regioninėms tapatybėms bei užsienio politikos savo kaimynystėje įgyvendinimui skirta mokslinė studija. Joje atskleidžiami svarbiausių Eurazijos didžiųjų galių šiandieninio iškilimo tarptautinėje arenoje ypatumai, įvertinami tarpiniai šio proceso rezultatai ir nubrėžiamos ateities tendencijų gairės. Knygoje pateiktos išvalgos tapo pagrindu naujam dabartinės Kinijos eurazijinės integracijos tyrimui skirtam moksliniam projektui, kuris buvo suformuluotas ir pradėtas Fulbright tyrėjo stažuotės Columbia universitete (JAV) laikotarpiu (2017 m. sausio-gegužės mėnesiais), bei tęsiamas šiuo metu, galutinius rezultatus numačius pateikti antrosios autorinės monografijos pavidalu.

Vytauto Kuokščio straipsnių rinkinys, tema „Baltijos šalių patirtis per 2008-10 krizę: reakcijos ir (skirtingos) sėkmės aiškinimas“

Straipsniai:

„Searching for Historical Analogies in Political Economy: Baltic Political Economies and the Classical Gold Standard Regime“, Journal of Baltic Studies 47 (3), 2016, 287-299.

„Jingle bELLS and Struggling GIPS: Comparing the Baltic and the southern euro zone's crisis experience using the varieties of capitalism framework“, Acta Oeconomica 65 (s1), 2015, 39-64.

„Cooperating Estonians and 'Exiting' Lithuanians: Trust in Times of Crisis“, Post-Soviet Affairs 31 (6), 2015, 557-575.

Tyrimo (pradėto disertacijoje ir tęsto podoktorantūroje) tikslas buvo atsakyti, kas galėtų paaiškinti Baltijos valstybių nelauktą sėkmę, reaguojant į 2008-10 metų krizę. Pirma, Baltijos šalys nustebino daugelį apžvalgininkų ir mokslininkų, sugebėdamos apginti fiksuotą valiutos kursą ir palyginti greitai sumažinti nedarbą. Antra, nepaisant panašių ekonominių sunkumų, Estija su krize susitvarkė geriau nei Latvija ir Lietuva: anksčiau atkūrė investuotojų pasitikėjimą, subalansavo biudžetą. Siekdamas paaiškinti šiuos įvykius, aš tyrime remiausi politinės ekonomijos tarpdisciplininiu požiūriu, pabrėždamas ne tik ekonominius veiksnius, bet ir politinius, sociologinius, idėjinius bei istorinius faktorius. Aiškindamas Baltijos šalių stebinantį gebėjimą suvaldyti krizę, pabrėžiau tokius aspektus, kaip ypač didelis jų ekonomikų lankstumas, instituciniai Baltiškojo kapitalizmo ypatumai, visuomenės struktūra, darbo jėgos mobilumas ir specifinis požiūris į ekonominę politiką. Padariau išvadą, kad Baltijos valstybės daugeliu aspektų primena klasikinį aukso standarto laikotarpio režimą, gyvavusį iki Pirmojo pasaulinio karo - tai nauja istorinė analogija mokslinėje literatūroje. Nagrinėdamas Estijos didesnę sėkmę, išskyrčiau šioje šalyje esantį didelį pasitikėjimą politinėmis institucijomis, kurios leido gerinti mokesstinę moralę ir surinkti daugiau pajamų į biudžetą.

Tyrimo indėlis trejopas. Pirma, pateikta gili ir įvairiapusė itin svarbaus Baltijos šalims įvykio - reakcijos į didžiulę ekonomikos krizę - analizė. Antra, išsamiai atskleista, kad Baltijos šalių atvejis itin įdomus bendrąja moksline prasme, kadangi standartinės teorijos ir kintamieji sunkiai gali paaiškinti tiek Baltijos šalių gebėjimą suvaldyti krizę, tiek Estijos geresnius rezultatus. Trečia, tyrimo metu įvardinti veiksniai, kurie gali paaiškinti Baltijos šalyse vykusių procesus, gali būti ateityje integruojami į bendras politinės ekonomijos teorijas, siekiančias aiškinti ir prognozuoti šalių reakciją į ekonominius sunkumus.

Tarybos narių buvo prašoma išreikšti poziciją dėl pateiktų darbų nurodant, kuriam darbui teikiama pirmenybė. Tarybos nariai taip pat turėjo galimybę „balsuoti prieš“, nurodant, kad turėtų būti atrinktas tik vienas darbas arba kad nei vienas darbas neturėtų būti teikiamas konkursui.

NUTARTA. Už LMA studentų mokslinių darbų konkursui siūlomas kandidatūras Tarybos narių balsai pasiskirstė tokia tvarka: R. Bortkevičiūtės darbą pirmuoju prioritetu išreitingavo 7 Tarybos nariai, A. L. Piečiukaičio – 5, vienas narys susilaikė.

Už LMA jaunųjų mokslininkų ir doktorantų darbų konkursui siūlomas kandidatūras Tarybos narių balsai pasiskirstė tokia tvarka: V. Kuokščio straipsnio rinkinį pirmuoju prioritetu išreitingavo 11 Tarybos narių, K. Andrijausko monografiją – 1, vienas narys susilaikė.

Posėdžio pirmininkas

prof. dr. Gediminas Vitkus

Posėdžio sekretorė

Indrė Jovaišytė